

відбувається у вигляді кроссекторальних проєктів, для чого необхідне розуміння правил їх створення та реалізації.

Формування культурного простору не тільки в традиційному, а й у сучасному наповненні є засадами й наріжною умовою існування країни як незалежної держави. Культурний простір становить об'єднуючий фактор згуртованості суспільства; розуміння власної ідентичності; буде базисом для співпраці та співіснування з іншими культурами; укріпить позиції, підвищить цінність і самооцінку громадянина та нації.

Н. Писар

ІННОВАЦІЙНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЇ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

N. Pysar

INNOVATIVE DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSION OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY MANAGER

Якісний розвиток установ консолідованої інформації — бібліотечних та архівних — передбачає діяльність, зокрема, спрямовану на розширення спектра інформаційних послуг. Упровадження інформаційних технологій до бібліотечно-архівної справи вже не є інновацією, а навпаки — це буденна і кропітка справа. Водночас питання бібліотечно-архівного менеджменту та впровадження систем менеджменту якості в діяльність бібліотек і архівів — проблема, що хвилює як професіоналів галузі, так і звичайних користувачів означених установ. Особливої ваги означена проблема додає при створенні стратегічного плану діяльності інформаційної установи. Відтак, необхідно залучати сучасні підходи до оцінки якості бібліотечно-архівного менеджменту.

У науковій та освітній системах особливої уваги набули методи експертних оцінок, оснований на використанні експертної інформації, що спрямовані на встановлення ступеня складності та актуальності проблеми, визначення основних цілей, критеріїв, виявлення факторів і зв'язків між ними, задля обрання оптимальних альтернатив.

Варто зазначити, що переважна більшість із цих методів бере свій початок із соціологічних і політичних наук, зокрема інтерв'ю, анкетування, опитування, економіки, маркетингу та менеджменту.

Скажімо, метод експертних оцінок надає змогу проаналізувати систему управління установою. А його впровадження в роботу установ бібліотечної та архівної справи є особливо актуальним, оскільки за допомогою цих методів вирішуються проблеми забезпечення якості їх діяльності.

Окреслена проблема є предметом дослідження суспільствознавців як України, так і світу.

Мета розвідки — визначити показники експертних оцінок. Водночас метою на перспективу наукових досліджень можуть стати: характеристика ключових складових, що впливають на якість діяльності бібліотечних та архівних установ; системний аналіз результатів експертного оцінювання процесів управління бібліотечними та архівними установами; обґрунтування важливості використання

експертного оцінювання для підвищення якості управління бібліотечною й архівною справою.

На нашу думку, систему експертних оцінок необхідно групувати так:

- точкові експертні оцінки, визначені одним числом; дві цифри; три чи більше чисел оцінки;
- рейтингові експертні оцінки;
- якісні експертні оцінки.

Друга група передбачає, що рейтингові експертні оцінки — це оцінки ознак об'єктів, отримані на основі переваги одного об'єкта над іншим.

Важливо зазначити, що оцінкою є: узагальнена думка групи експертів, ступінь узгодженості думок експертів, компетентність експертів. Як показник узагальненої експертної думки, якщо кожна з властивостей (якостей) оцінюється окремо, одним із заходів центральної тенденції є найчастіше використовувана. Різні міри центральної тенденції набору даних означають різні визначення «центральної».

Міжособистісне спілкування, робота з користувачами бібліотеки та архіву або обслуговування — це лише мала частина показників, які варто долучати до оцінювання. Але як зойно означені, так і ряд інших показників можуть трактуватися фахівцями суб'єктивно, тому, безумовно, вони вимагають уточнення формулювань. Більше того, необхідне обговорення у фахових групах експертів щодо визначення критеріїв, при визначенні показників оцінювання. Також слід звернути увагу на показники, які пов'язані з правовими та іншими аспектами.

За результатами аналізу і буде можливим, для управлінців бібліотечною та архівною установою, на основі стратегічного плану, зафіксувати нові цілі щодо рівня якості послуг установ консолідованої інформації, підвищення задоволеності користувачів, оцінки придатності структури та ресурсів для майбутнього розвитку. Нарешті, подальшим кроком має бути розгляд окреслених векторів, для підвищення якості управління архівною та бібліотечною справою, за результатами проведеної й проаналізованої експертної оцінки.

Д. Злоба

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

D. Zloba

MANAGEMENT OF SOCIO-CULTURAL ENVIRONMENT OF A TERRITORIAL COMMUNITY UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL LAW

Сучасний менеджмент культури знаходиться в стані постійної трансформації і невизначеності, оскільки кризові умови військового стану не дозволяють ефективно реалізувати всі необхідні функції з регулювання соціокультурних процесів воєнної доби. Особливо це стосується локального середовища культури територіальної громади, адже на місцевому рівні приймаються важливі рішення щодо розбудови та функціонування сфери поширення соціокультурних цінностей. В об'єднаних територіальних громадах змінюється економічна, демографічна, соціальна ситуація, яка потребує дослідження та врівноваження відповідно до сучасних тенденцій і також на майбутню перспективу. Менеджмент культури, особливості організації соціокультурної діяльності на рівні територіальної громади, вплив військового

стану на вказані процеси досліджують О. Беспалько, О. Копієвська, О. Кравченко, Т. Семигіна, І. Сидор, Г. Слозанська, О. Тадля та ін. Однак потребують уваги питання організації системи соціокультурної діяльності на рівні територіальної громади з метою трансляції цінностей культури та вирішення соціальних проблем населення. Отже, метою публікації є узагальнення необхідних управлінських дій щодо нормалізації стану системи соціокультурної взаємодії та залучення до культурних надбань населення локальної спільноти.

Об'єднана територіальна громада — це вид територіально поєднаної спільноти, яка утворилася на основі добровільного рішення місцевого самоуправління сіл, селищ, міст з метою реалізації реформи децентралізації 2015–2020 рр. Разом з економічною інтеграцією відбувалася й оптимізація інфраструктури сфери культури, освіти, дозвілля, спорту тощо. Суттєво реформа вплинула на реалізацію соціокультурної взаємодії мешканців, які мали пристосуватися до інновацій. Незавершена реформа децентралізації стала підґрунтям для появи нових викликів під час повномасштабного вторгнення, які пов'язані з безпекою громади, виникненням нових соціальних суб'єктів (внутрішньопереміщених осіб, людей з травмою війни, ветеранів та інвалідів бойових дій). Відтак, механізми регулювання сфери культури не могли залишатися незмінними.

У першу чергу, управління соціокультурними процесами мало реагувати на небезпеку проведення масових заходів, функціонування інфраструктурних об'єктів, вплив руйнівних чинників військових дій та ін. За таких обставин, на нашу думку, менеджмент культури має бути спрямований на вдосконалення загальних його функцій і пристосування його спеціальних функцій до умов невизначеності й нестійкості соціальних процесів.

Запропонуємо деякі шляхи поліпшення управління соціокультурним середовищем територіальної громади:

1. Запровадження гнучкого режиму планування діяльності, оскільки такий підхід дозволяє оперативно реагувати на зміни ситуації в громаді. Кризове планування поряд зі стратегічним дозволяє відстежити ідеальний результат процесів, що регулюються, зрівноважити негативні та позитивні чинники подальшого прогресу.
2. Перехід на організацію змішаних форматів соціокультурних заходів з активним застосуванням онлайн-форматів, що додає інтерактивності та дозволяє залучати більшу аудиторію серед місцевих мешканців громади.
3. Підготовка і мотивація співробітників до роботи в складних умовах військових дій, що передбачає додаткове стимулювання та набуття ними нових навичок для здійснення професійної діяльності.
4. Координація, моніторинг і контроль культурних проєктів. Це дозволить підвищити зацікавленість аудиторії та якість культурних послуг, які надаються як мешканцям громади, так і тимчасово переміщеним спільнотам.

Таким чином, актуалізована проблема управління соціокультурним середовищем територіальної громади передбачає застосування традиційних і новітніх управлінських механізмів в умовах сучасних викликів військової доби та в повоєнний період.